

Darīsim KOPĀ!

LEĢIONELLAS NEATKĀPJAS!

Kā sevi pasargāt no ūdensvados mītošās
bīstamās baktērijas?

8.–9. lpp.

LABS DZĪVOKLIS – PA LĒTO?

Nekustamā īpašuma izsoļu priekšrocības un
trūkumi: kā piedalīties un nezaudēt?

10.–11. lpp.

№11 (135), novembris 2019 www.kopaa.lv Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

BOLDERĀJĀ UN DAUGAVGRĪVĀ IR IESPĒJAMS DZĪVOT VĒL LABĀK!

Apkaimes mājas tiek **siltinātas un remontētas.**
Kā to panākt savā mājā?

2., 4.–5. lpp.

Rīgas apsaimniekotāju
asociācijas eksperti izstāstīs
par nozares jaunumiem un to,
kā remontus veikt par puscenu

NOVEMBRĪ – SEMINĀRS DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKIEM

DAUGAVGRĪVA UN BOLDERĀJA: DZĪVOT LABĀK IR IESPĒJAMS

Iedzīvotāji paši izvēlas apsaimniekošanas uzņēmumu, kurā prot cīnīties ar parādniekiem, ātri organizē remontdarbus un ekonomē dzīvokļu īpašnieku naudu. Galvenais – šis apsaimniekotājs Daugavgrīvā un Bolderājā strādā jau 13 gadus, viņa mājas tur ir vislabākās.

Marina MATROŅINA

Pilsētā valda pieņēmums, ka Daugavgrīva un Bolderāja nav tie progresīvākie pilsētas rajoni, tomēr tieši komunālo jautājumu kārtošana šo apkaimju iedzīvotāji ir aktivizējušies – viņi meklē un atrod veidus, kā samazināt maksu par apsaimniekošanu, panāk, ka mājas tiek remontētas, un cīnās ar milzīgajiem ūdens zudumiem.

Ivars Trubko, Rīgas namu apsaimniekotāja valdes priekšsēdētājs

Lepojamies ar paveikto

Māja Admirāļu ielā 22 Bolderājā pirms pārvaldnieka maiņas tika uzskatīta par vienu no briesmīgākajām rajonā. Kā nu ne? Tā katru *sagaidīja* ar atslēgtu apkuri, izsistiem logiem, daudziem izlauptiem un pamestiem dzīvokļiem un dzērāju midžiem, kas bija *ieperinājušies* mājā.

Patlaban – 2019. – gadā daudzdzīvokļu māja ir ievērojami labākā kārtībā. Aktīvie mājas iedzīvotāji sava pārvaldnieka vadībā pa etapiem veic mājas remontdarbus: ir nomainītas iekšējās komunikācijas, salabots jumts, nomainīti logi un durvis, savesta kārtībā mājas kopējā elektroapgādes sistēma un apgaismojums, izremontēti kāpņu laukumiņi.

– Šī bija viena no pirmajām mājām, kuru mēs pēc dzīvokļu īpašnieku lēmuma pieņemšanas pārņēmām pārvaldīšanā, – stāsta akciju sabiedrības Rīgas namu apsaimniekotājs valdes priekšsēdētājs Ivars Trubko. – Māju Admirāļu ielā 22 mēs apsaimniekojam jau 13 gadus un esam apmierināti par paveikto.

Operativitāte un individuāla pieeja

Privātais apsaimniekošanas uzņēmums AS Rīgas namu apsaimniekotājs darbojas jau kopš 2006. gada un patlaban apsaimnieko 230 mājas Rīgā un tās apkaimē. Par galveno darbības principu uzņēmumā uzskata individuālu pieeju katras mājas vajadzībām. Visbiežāk to māju iedzīvotāji, kuri nav apmierināti ar savu esošo apsaimniekošanas uzņēmumu, paši atrod ceļu pie Rīgas namu apsaimniekotāja.

– Pašlaik mēs pirmo reizi esam saskārušies ar lielu Bolderājas un Daugavgrīvas dzīvokļu īpašnieku interesi, – stāsta Ivars Trubko. – Beidzamā pusotra gada laikā šajā rajonā esam pārņēmuši piecas lielas mājas, vēl dažas ir pāriešanas procesā.

Bolderājas un Daugavgrīvas iedzīvotāju interesi Ivars Trubko skaidro ar to, ka cilvēki ir ieraudzījuši un novērtējuši darbu, ko jau pārņemtajās mājās ir paveicis uzņēmums Rīgas namu apsaimniekotājs.

– Piemēram, māju Lemešu ielā 17 Bolderājā pārņēmām ar lielu problēmu – milzīgiem ūdens zudumiem. Tagad mājas aktīvisti ar Rīgas namu apsaimniekotāja atbalstu ūdens zudumu problēmu ir uzveikuši. Ūdens zudumi šajā 90 dzīvokļu mājā ir 3 kubikmetri mēnesī.

Par vēl vienu uzņēmuma pozitīvu iezīmi Ivars Trubko uzskata labi organizēto komunikāciju ar klientiem – dzīvokļu īpašniekiem. Uz iedzīvotāju zvaniem atbild dispečeru dienesta darbinieki, kuri strādā līdzās tehniskajai, juridiskajai un finanšu nodaļai. Tas dispečeriem ļauj operatīvi klienta jautājumu nodot tālāk atbildīgajai nodaļai.

Viktorija Kurajeva, Rīgas namu apsaimniekotāja galvenā inženiere

Vispirms – remonts, pēc tam – apmaksā

Par to, kā tiek plānoti un veikti remontdarbi mājās Daugavgrīvā un Bolderājā, stāsta uzņēmuma

ma Rīgas namu apsaimniekotājs galvenā inženiere Viktorija Kurajeva.

– Ja jau esam sākuši runāt par ēku Admirāļu ielā 22, tad izstāstīšu, kā plānojam un organizējam remontus šajā objektā. Izrādījās, pēc pārņākšanas mūsu apsaimniekošanā mājai vispār nebija uzkrājumu plānotajiem remontdarbiem. Droši vien nekāda plāna nebija bijis, jo mājai jumts bija katastrofālā stāvoklī, to vajadzēja remontēt nekavējoties. Tā arī izdarījām un iedzīvotājiem devām iespēju norēķināties pēc izveidota grafika.

Pēc šāda principa tika nomainīti logi kāpņu telpās un veikti citi remonts. Varētu šķist, ka iedzīvotāji remontiem ir iztērējuši milzu naudu, jo bez jau nosauktajiem darbiem šo 13 gadu laikā, kamēr māju apsaimnieko Rīgas namu apsaimniekotājs, iedzīvotāji ir nomainījuši visus 45 mājas ūdensapgādes un kanalizācijas stāvvadus. Attiecībā uz remontdarbu uzkrājuma fonda veidošanu jāuzteic dzīvokļu īpašnieku pārdomātā politika – ziemas sezonā, kad maksājumi apkures dēļ ir lieli, cilvēki krāj 15 centus, bet mēnešos bez apkures atļaujas vairāk – 30 centus par vienu dzīvokļa lietderīgās platības kvadrātmetru. Naudas pietiek visam.

Pusi no remonta izmaksām sedz pašvaldība

Kā otru pozitīvu piemēru Viktorija Kurajeva nosauc māju Lemešu ielā 17 Bolderājā, kuras aktīvs ļoti produktīvi sadarbojas ar apsaimniekotāju. Vairāku gadu laikā ir padarīts ārkārtīgi daudz: nomainīti ūdensapgādes sistēmas guļvadi un stāvvadi, izremontētas starppaneļu šuves, uzstādīts energoefektīvs apgaismojums, no jauna izveidota pamatu aizsargapmale un kāpņu telpās veikts kosmētiskais remonts.

– Šī 90 dzīvokļu piecstāvu ēka kalpo par paraugu visām apkārtējām mājām, – uzskata uzņēmuma Rīgas namu apsaimniekotājs galvenā inženiere. Nemaz tik ilgs laiks nepagāja, kad jau 2018. gadā ar lūgumu palīdzēt nomainīt apsaimniekošanas uzņēmumu pie mums vērsās kaimiņu mājas Lemešu ielā 15 un Lemešu ielā 19. Pirmais uzdevums šajās mājās bija skaitītāju nomaīna, kas tagad jau ir veiksmīgi paveikta. Īpaši jāatzīmē mājas Lemešu ielā 15 dzīvokļu īpašnieku aktivitāte. Pateicoties viņu organizētībai, mums izdevās karstā ūdens un kanalizācijas stāvvadu nomaīnas projektam piesaistīt Rīgas domes līdzfinansējumu 50% apmērā. Mājas Lemešu ielā 17 dzīvokļu īpašnieki no Rīgas domes saņēma līdzfinansējumu starppaneļu šuvju remontdarbiem un pilsētas ūdensapgādes tranzīta caurules remontam mājām Lemešu ielā 13,17 un 19.

Ne tikai remontē, bet arī novērš bīstamību

– Runājot par remontdarbiem Bolderājā un Daugavgrīvā, nevaru nepieminēt jaunākos objektus, ko apsaimniekojam, – mājas Gobas ielā 16 un 31 un Stagaru ielu 4.

Piemēram, dzīvokļu īpašnieki Gobas ielā 16 jau ir pieņēmuši lēmumu par ūdensapgādes sistēmas apakšējās sadales nomaīnu. Rīgas namu apsaimniekotājs par šo remontu dzīvokļu īpašniekiem ļaus norēķināties pēc iepriekš apstiprināta grafika, jo māja vēl nav izveidojusi savu uzkrājuma fondu. Drīz pēc šo darbu pabeigšanas iedzīvotāji grasās mainīt stāvvadus un visos dzīvokļos uzstādīt individuālos vienotas klases ūdens patēriņa skaitītājus ar elektronisko nolaišanas sistēmu.

Atbilstoši iedzīvotāju lūgumam cenšamies reāģēt cik iespējams ātri. Piemēram, mājā Stagaru ielā 4 gandrīz uzreiz pēc pārņākšanas jau mainām katastrofālā stāvoklī esošās lietuss ūdens notekas un no jauna ierīkojam apgaismojumu pagrabā. Izrādījās, ka līdz šim mājas siltummezgls nebija apgaismots, tur zem sprieguma karājās kaili vadi. Paldies Dievam, ka visi ir dzīvi, bet, kā iepriekšējais apsaimniekotājs varēja pieļaut šādu nolaidību, nav saprotams.

Inese Tunne, Rīgas namu apsaimniekotāja speciāliste

Kā nepārmaksāt par atkritumu izvešanu?

Pirmais speciālists, kura pienākums ir risināt jebkuru Bolderājas un Daugavgrīvas māju dzīvokļu īpašnieku jautājumu, ir pārvaldniece Inese Tunne. Reizēm viņai nākas nopūlēties ar šķietami neatrisināmu jautājumu.

– Sākot apsaimniekot mājas Gobas ielā 16, 31 un Stagaru ielā 4, secinājām, ka pagalmā atrodas

UGUNSDZĒSĒJI IEDZĪVOTĀJUS AICINA UZ KONSULTĀCIJĀM!

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā ir gatavi izstāstīt par pareizu dūmu detektoru uzstādīšanu un parādīs tos darbībā!

2020. gada 1. janvārī saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto katrā dzīvoklī jābūt dūmu detektoram. 30 dienas pirms šī datuma Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) darbinieki sniegs bezmaksas konsultācijas visā Latvijas teritorijā.

Kāpēc man tas vajadzīgs? Kur iegādāties? Kā uzstādīt? Cik detektoru man ir nepieciešams? Vai detektors obligāti jāuzstāda pie griestiem? Cik ilgi tas ir derīgs bez bateriju nomaiņas? Tie ir tikai nedaudzki no jautājumiem, kas interesē iedzīvotājus, tāpēc, sākot no 2. decembra, katru dienu no plkst. 14.30 līdz 18.30 visiem interesentiem tiks sniegta iespēja saņemt konsultāciju klātienē. 2. decembrī, tieši 30 die-

nas pirms stāties spēkā Ugunsdrošības noteikumu prasība, kas noteic, ka visos mājokļos jābūt uzstādītiem dūmu detektoriem, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) aicina ikvienu iedzīvotāju, kuram ir jautājumi par ugunsdrošību un dūmu detektoriem, doties uz jebkuru no 92 VUGD daļām un posteņiem visā Latvijā, kā arī uz Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžu un saņemt konsultāciju.

Iegādājoties dūmu detektoru, jāpārlicinās, vai aparātam ir CE marķējums un vai tas atbilst Eiropas standartam EN 14604, jo tikai atbilstība šim standartam ļauj ierīci lietot Eiropas Savienībā.

Rīdiniem bezmaksas konsultācijas tiks sniegtas Maskavas ielā 3, Jaunpils ielā 13, Matīsa ielā 11, Slokas ielā 66, Vijciema ielā 1, Tvaika ielā 7, Krustpils ielā 10 un Hanzas ielā 5. Konsultācija notiks arī Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā Ķengaraga ielā 3/1. **K**

Speciālisti rekomendē izvēlēties tādu detektoru modeļu, kuru korpusā iebūvēta lampiņa, kura ieslēdzas vienlaicīgi ar skaņas signālu. Šī lampiņa var nodrošināt kaut vai nelielu gaismu situācijā, ja aizdegšanās gadījumā mājā būs sabojāta elektroapgāde.

IR LAIKS ABONĒT

**Darīsim
KOPĀ!**

**2020. GADĀ
SAŅEMIET AVĪZI
SAVĀ PASTKASTĪTĒ!**

**Jaunākais par komunālajiem pakalpojumiem,
tarifiem un apsaimniekošanu – tieši mājās!**

**Noformējiet abonementu tuvākajā
Latvijas Pasta nodaļā
vai internetā abone.pasts.lv!**

„Darīsim Kopā!” INDEKSS – 1255

**ABONĒŠANAS CENA GADAM –
tikai 8,54 eiro**

2020. gadā mēs būsim kopā ar jums KATRU MĒNESI

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas
portāls
www.RigAA.lv
Viss par māju apsaimniekošanu
Gaidām Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

**KREMATORIJA
APBEDĪŠANAS NAMS**

JAUNA KREMATORIJA UN APBEDĪŠANAS PAKALPOJUMI
Licencētā krematorija Latvijā ar tiesībām sniegt kremācijas pakalpojumus drošs un uzticīgs palīgs ar atbalsta funkcijām sēru un sāpju brīdī

Diennakts MORGS: 20 01 83 33 (00-24)
BIROJS RĪGĀ: Aptiekas iela 13, Rīga
ATVADU ZĀLE RĪGĀ: Jēkabpils iela 28, Rīga
BIROJS un ATVADU ZĀLE VALMIERĀ:
"Krematorija", Valmiera, pie Kocēnu kapiem, tālr. 20888989
www.krematorija.lv • www.valmieraskrematorija.lv • www.krematorijariga.lv

AVĪZI BEZ MAKSAS VAR SAŅEMT:

- **Veselības centrā 4, Krišjāņa Barona ielā 117**
- **Bolderājas poliklīnikā, Kapteiņu ielā 7**
- **Rīgas domes Labklājības departamentā,
Baznīcas ielā 19/23**
- **Rīgas sociālā dienesta**
  - Teritoriālajā centrā **Avoti, Avotu ielā 31, k-2**
  - Teritoriālajā centrā **Ķengaraga krasts,
Lomonosova ielā 1, k-19**
  - Teritoriālajā centrā **Vidzeme,
Vidrižu ielā 3, Brīvības gatvē 266**
  - Teritoriālajā centrā **Purvciems, Ieriķu ielā 2b**
  - Teritoriālajā centrā **Pļavnieki, Salnas ielā 2**
  - Teritoriālajā centrā **Āgenskalns,
Ed. Smiļģa ielā 46, Ziepju ielā 13**
  - Teritoriālajā centrā **Dzirciems, Baldones ielā 2**
  - Teritoriālajā centrā **Ziemeļi, Hanzas ielā 7**
  - Kultūras centrā **Imanta, Anniņmuižas bulvārī 29**
  - Kultūras centrā **Iļģuciems, Lidoņu ielā 27, k-2**
- **Rīgas namu apsaimniekotāja filiālēs:**
  - Gogoļa ielā 5, Rīgā
  - Daugavas ielā 1, Salaspilī
- **Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās**
- **Jūrmalā, Skolas ielā 50, Jūrmalas apsaimniekotāju asociācijas birojā**
- **Jūrmalā, Raiņa ielā 110, aptiekā**
- **Jūrmalā, Nometņu ielā 10, aptiekā**

**Nākamo „Darīsim Kopā!” numuru
gaidiet 12. decembrī**

**Darīsim
KOPĀ!**

Avīze
„Darīsim
Kopā!”

Izdevējs:

SIA „EGO projekts”

Reģistrācijas numurs: 000703294

Tālrunis: 29172377

Reklamas nodaļa: 2914/618

<http://www.kopaa.lv>

E-pasts: info@kopaa.lv

Rīga, Gogoļa iela 5, LV-1011

Iznāk sadarbībā ar Rīgas

apsaimniekotāju asociāciju

iespiests: SIA „Poligrāfijas grupa

Mūkusalā”

Tirāža: 20 000

DZĪVOT LABĀK IR IESPĒJAMS

Māja Lemešu ielā 2A.

bija savs vecākais un kopā izveidojās liels mājas aktīvs. Patiesībā es apbrīnoju tos cilvēkus, kas šo darbu uzsāka.

– Pieņemsim, ka māja ir nolēmusi mainīt pārvaldnieku. Vai obligāti ir jānodibina biedrība?

– Nē, biedrību dibināt nav nepieciešams. Dzīvokļu īpašniekiem ir jāsasauca sapulce un jāpieņem lēmums vai nu atsaukt iepriekšējam pārvaldniekam doto pārvaldīšanas uzdevumu, vai arī pārņemt mājas valdījuma tiesības no pašvaldības un pārvaldīšanu uzdot izvēlētajam uzņēmumam.

– Ar ko vajadzētu sākt mājas aktīvistam, kurš vēlas nomainīt apsaimniekotāju?

– Vispirms aktīvists apmeklē izraudzīto uzņēmumu un konsultācijā uzzina par apsaimniekošanas pakalpojumiem, kādus varēs saņemt. Potenciālais apsaimniekotājs sagatavo savu pakalpojumu izmaksu piedāvājumu – mēs to saucam par tāmes projektu. Ja aktīvistam pirmā saruna šķiet pieņemama, cenšamies aprunāties ar mājas aktīvu, jo viena lieta cilvēkiem ir jāsaprot – pats no sevis nekas nenotiks, nāksies daudz runāties ar kaimiņiem. Ja viņi ir gatavi strādāt kopā ar mums, tad mans uzdevums ir palīdzēt sagatavot kopsapulci lēmuma pieņemšanai. Ja aktīvisti to vēlas, izlemjam sagatavot aptauju, kas ir tāda pati dzīvokļa īpašnieku kopības lēmuma pieņemšanas procedūra, tikai rakstveidā.

Mājas līdzekļus kontrolēt ir atļauts

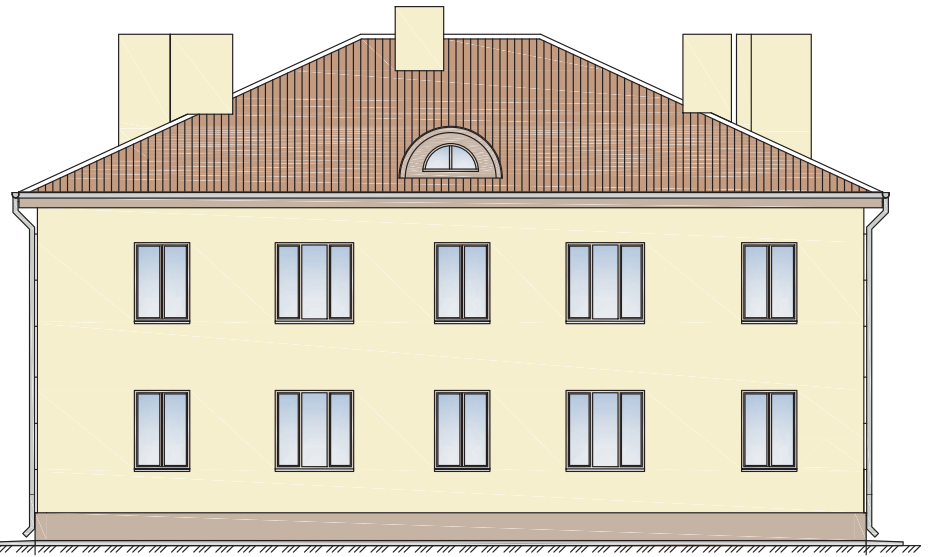
Dzīvokļu īpašnieki allaž vēlas kontrolēt naudu, kuru ieskaita apsaimniekotāja kontā. Uzņēmumā *Rīgas namu apsaimniekotājs* ir iedibināta stingra kārtība, kā sadarboties ar katras mājas valdi. Pārvaldnieks ar iedzīvotājiem saskaņo visus tēriņus, kā arī atskaitās par naudas izlietojumu līgumā noteiktajā kārtībā.

– Dzīvokļu īpašniekiem ir vēl arī citas iespējas, kā kontrolēt kopējo līdzekļu izlietojumu, – stāsta uzņēmuma *Rīgas namu apsaimniekotājs* finanšu direktore **Taisa Štāle**. – Lielākoties iedzīvotāji savas uzkrājumu rezerves kontrolēt uztic mājas valdei, taču ir arī cits variants. Viņi var dibināt dzīvokļu īpašnieku biedrību. Šī biedrība ar finansiālu darbību nenodarbojas, bet tās valde veic pilnīgu mājas līdzekļu uzraudzību apsaimniekotāja kontā. Pēc šāda principa rīkojas dzīvokļu īpašnieki no mājas Lemešu 17 un Lemešu 19.

Taisa Štāle, Rīgas namu apsaimniekotāja finanšu direktore

Mēs palīdzam nodibināt dzīvokļu īpašnieku biedrības arī tajās mājās, kuras piedalās renovācijas programmā. Tad biedrības kontā tiek pārskaitīti ne tikai līdzekļi no ES fondiem, bet

Māja Lemešu ielā 2A (renovācijas projekts).

visi finanšu resursi, kas saistīti ar renovācijas darbu izpildi. Šāds modelis ir mājai Lemešu ielā 2A.

– Kas nodarbojas ar biedrību grāmatvedības kārtošānu?

– Šo pakalpojumu tāpat kā iepriekš veiks uzņēmuma *Rīgas namu apsaimniekotājs* finanšu nodaļas darbinieki.

– Tas nozīmē, ka dzīvokļu īpašniekiem būs jāmaksā par šo papildu pakalpojumu?

– Nē, tas neko nesadārdzinās. Tas ietilps jau esošajā pārvaldīšanas maksā.

– Kas notiks, ja kāds no dzīvokļu īpašniekiem atteiksies maksāt par renovāciju? Vai parādā paliks visa biedrība?

– Sākumā visi dzīvokļu īpašnieki kā par apsaimniekošanas pakalpojumiem, tā par renovāciju maksās uzņēmuma *Rīgas namu apsaimniekotājs* kontā. Pēc renovācijas pabeigšanas apsaimniekotājs veiks ikmēneša maksājumus biedrības kontā, kas nepieciešami darbu apmaksai pilnā apjomā. Mēs tāpat jau apmaksājam

komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus 100% apmērā, neatkarīgi no summas, ko samaksājuši dzīvokļu īpašnieki.

– Vai dzīvokļu īpašnieki var izvēlēties visu darīt paši?

– Jā, piemēram, mājā Stūrmaņu ielā 35 Bolderājā dzīvokļu īpašnieki visu dara paši, apsaimniekotājam atliek veikt administratīvos pakalpojumus: kārtot grāmatvedību, izrakstīt rēķinus, strādāt ar parādnikiem, apmaksāt komunālos pakalpojumus un vest mājas lietu.

Vēlaties dzīvot izremontētā un saņemt saprotamus dzīvokļa rēķinus? Piesakieties uz konsultāciju apsaimniekošanas uzņēmumā *Rīgas namu apsaimniekotājs*, zvanot pa tālruni 25603289 vai rakstot uz elektronisko pastu: Ilona.lusena@rna.lv. Informācija arī saitā rna.lv.

KAD JĀMAKSĀ ĪRES UN NOMAS IENĀKUMA 10% NODOKLIS?

2013. gadā par īpašuma iznomāšanu vai izīrēšanu, lai maksātu 10% nodokli, VID bija paziņojušas 3225 fiziskas personas, šogad – vairāk nekā 38 000

A. ŠEVČENKO

Lai motivētu nekustamo īpašumu izīrētājus un iznomātājus kļūt par nodokļu maksātājiem, šādai saimnieciskajai darbībai savulaik likumā noteica iespēju maksāt vieglu 10% iedzīvotāju ienākuma nodokli. Norma ir vienkārša, bet tāpat ir bijušas un joprojām rodas neskaidrības, kā atsevišķās situācijās to piemērot. Šādas nodokļa likmes izvēle ir kļuvusi populāra, tāpēc par to – apkopojošs skaidrojums ar Valsts ieņēmumu dienesta (VID) atbildēm uz LV portāla jautājumiem.

Neregistrējama saimnieciskā darbība

Ja, gūstot ienākumu no nekustamā īpašuma izīrēšanas vai iznomāšanas, nerodas saimnieciskās darbības izdevumi vai tie ir nebūtiski, fiziskajai personai ir tiesības neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējam, par to informējot VID piecu darbadienu laikā no līguma noslēgšanas dienas, pievienojot īres vai nomas līguma kopiju. Uz šo līgumu pamata VID reģistrē nodokļu maksātājam saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanu atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. panta divpadsmitajai daļai.

Gūtajam ienākumam no īpašuma piemēro 10% nodokļa likmi. Ienākumam no šīs saimnieciskās darbības nav tiesību piemērot gada neapliedzamo minimumu, nodokļa atvieglojumus un attaisnotos izdevumus – tā noteikta likums.

2013. gada martā LV portāls rakstīja, ka par īpašuma iznomāšanu vai izīrēšanu, neregistrējot saimniecisko darbību, VID ir paziņojušas 3225 fiziskas personas. Pēc sešarpus gadiem, šāgada 15. oktobrī, kopumā bija reģistrēti 38 853 nodokļu maksātāji, kuri ir paziņojuši VID, ka neregistrēs saimniecisko darbību un maksās 10% IIN likmi – informēja VID sabiedrisko attiecību speciāliste Kristīne Augstkalne-Jaunbērziņa. Tātad sešarpus gadu laikā šāda nodokļa maksātāju skaits pieaudzis 12 reizes.

Kas ir izīrēšana, bet kas – iznomāšana?

Tā kā ar terminoloģiju nedaudz pīnami, paskaidrosim arī to.

VID speciālisti norāda, ka nomas vai īres definīcija ir noteikta *Civilliku-*

mā. Noma vai īre ir līgums, ar ko viena puse piešķir vai apsola otrai par zināmu nomas vai īres maksu kādas lietas lietošanu.

Izīrē privātpersonām, bet iznomā – juridiskām personām. Atkarībā no tā, ar ko ir noslēgts līgums – ar fizisku vai juridisku personu –, tiek piemērota nodokļu nomaksas kārtība. Izīrējot īpašumu fiziskai personai, nodoklis ir jāmaksā pašam izīrētājam – to aprēķina par kalendāro gadu un iesniedz VID gada ienākumu deklarāciju. Aprēķinātais nodoklis jāsamaksā budžetā likumā noteiktajā kārtībā. Savukārt, iznomājot īpašumu juridiskai personai, nodokli ieturēs izmaksas brīdī un budžetā to iemaksās nomnieks.

Kad nevar izvēlēties maksāt 10% likmi?

Maksāt IIN 10% likmi no nekustamā īpašuma izīrēšanas vai iznomāšanas nevar, ja tajā pašā laikā no cita nekustamā īpašuma nodokļi tiek maksāti kādā citā nodokļu maksāšanas režīmā.

No kuras summas maksā 10% nodokli?

No likuma izriet, ka šī nodokļa maksātājam (izīrētājam, ienākuma guvējam) jāzina tikai divas lietas: 10% nodoklis jāmaksā no ienākuma (īres naudas) un, ja izīrētājs pats samaksā nekustamā īpašuma nodokli (NĪN), viņš to var atskaitīt no apliekamā ienākuma. Taču var arī būt, ka NĪN maksā īrnieks, kā ir tad?

Kā skaidro VID, IIN, piemērojot 10% likmi, ir maksājams no visiem ieņēmumiem, kurus persona par sava nekustamā īpašuma izīrēšanu saņem no īrnieka. Ja NĪN maksā īrnieks, izīrētājs nodokļa summu nevar atskaitīt no apliekamā ienākuma.

LV portāla piemērs. Fiziska persona no sava dzīvokļa īrniekiem saņem 250 eiro mēnesī, gadā – 3000 eiro. Īrnieks pats samaksā nekustamā īpašuma nodokli – 70 eiro gadā. Ienākuma guvēja (izīrētāja, dzīvokļa īpašnieka) pienākums ir samaksāt IIN 293 eiro (3000 – 70 x 10%).

Vai komunālie maksājumi veido ar nodokli apliekamu ienākumu?

Skaidrojumu par komunālajiem maksājumiem VID iepriekš ir sniedzis LV portālam e-konsultācijā „Īrnieku komunālo pakalpojumu apmaksā un ar nodokli apliekamie ienākumi”.

Atkarībā no tā, kā ir noteikts īres līgumā, īrnieks var norēķināties patstāvīgi ar pakalpojumu sniedzējiem vai ar izīrētāja starpniecību. Ja par saņemtajiem pakalpojumiem īrnieks tieši maksā attiecīgajam pakalpojumu sniedzējam vai pārvaldniekam neatkarīgi no tā, ar kuru personu (izīrētāju vai īrnieku) pakalpojumu sniedzējam ir noslēgts līgums, īrnieka veiktie maksājumi par komunālajiem un citiem pakalpojumiem nav atzīstami par izīrētāja ieņēmumiem.

Savukārt, ja persona par sava nekustamā īpašuma izīrēšanu saņem no īrnieka īres maksu un maksu par komunālajiem pakalpojumiem, saimnieciskās darbības ieņēmumos ir ieskaitāma gan saņemtā īres maksa, gan maksa komunālo pakalpojumu samaksai.

Kā informēt VID par īres vai nomas līgumu?

Paziņot Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības neregistrēšanu var elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS), izvēloties sadaļu „Dokumenti” –> „No veidlapas” –> „Nodokļu maksātāja pamatdarbības veida un reģistrācijas datu izmaiņu veidlapas” –> „Nodokļu maksātāja (Fiziskas personas) reģistrācija” un aizpildot apakšsadaļu „Paziņotā saimnieciskā darbība”. Pielikumā papildus jāpievieno noslēgtie īres vai nomas līgumi.

Vai par īres līgumu jāziņo katru gadu?

Līgumi un to termiņi var būt dažādi, tas var būt noslēgts uz gadu vai

vairākiem, var vienoties, ka līgums automātiski turpinās. Piemēram, īres līgums ir noslēgts 2017. gadā uz vienu – 2018. – gadu un līgums ir iesniegts VID, šogad nodoklis par 2018. gada īres ienākumiem jau samaksāts. Līgums paredz, ka tas turpinās, ja neviena puse to neatsauc vai nerosina pārskatīt. Kad un vai par to jāinformē VID, ja īrnieks īres naudu maksā arī 2019. gadā, bet jauna līguma nav, jo turpinās sākotnējā īres līguma darbība? Vai tikai tāpēc, lai būtu ko iesniegt VID, atkal kārtējot formalitātes par SD neregistrēšanu, par ko jau ir ticis paziņots, būtu jāslēdz jauns īres līgums atkal uz vienu gadu?

VID speciālisti paskaidro: ja VID reģistrētajai saimnieciskajai darbībai nav reģistrēts beigu termiņš, tad vēlreiz līgumu iesniegt nevajag.

Jāreģistrē arī īstermiņa līgumi ar tūristiem

2015. gada 22. septembra noteikumu Nr. 537 Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā 12.2. apakšpunktā teikts, ka personas, kuras atbilstoši

iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēties VID kā saimnieciskās darbības veicējas un kuras ir paziņojušas VID par saimnieciskās darbības veikšanu, iesniedz kopiju katram līgumam, kas noslēgts par nekustamā īpašuma iznomāšanu vai izīrēšanu.

Tādējādi, izmantojot tiesības neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējam, nodokļa maksātājam ir noteikts pienākums paziņot VID par katru īres/nomas līgumu.

Nodokļa maksātājam ir iespējams iesniegt VID elektroniskās deklarācijas sistēmā katra īres līguma kopiju arī gadījumos, ja dzīvoklis tiek izīrēts uz īsu termiņu.

Vai īres un nomas ienākumi ietekmē diferencēto neapliekamo minimumu?

Jā, nosakot nodokļa maksātāja gada diferencētā neapliekamā minimuma apmēru, ņem vērā visus nodokļa maksātāja gada ienākumus, arī ienākumus, kas apliekami ar samazinātu IIN likmi 10% apmērā.

Vai īres ienākumus ieskaita gada ienākumā, kuram piemēro progresīvo IIN?

Fiziskām personām, kas izmanto tiesības neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējas, īres ienākums, kuram piemēro IIN 10% likmi, netiek ieskaitīts gada ienākumā, kam piemēro progresīvo IIN likmi – 20%, 23% vai 31,4%.

Kādi dokumenti nepieciešami, ja irnieks par iri maksā skaidrā naudā?

Likumdevējs fiziskajai personai, kura veic saimniecisko darbību, gūstot ienākumu no īpašuma, ir noteicis atvieglojumu – persona atbilstoši nodokļu jomu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem var neregistrēt saimniecisko darbību, tomēr, saņemot samaksu par darījumu skaidrā naudā, darījums jāapliecina ar VID reģistrēto kvīti pēc darījuma partnera pieprasījuma. To nosaka Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumu Nr. 96 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība” 82.1.14. apakšpunkts.

Tas nozīmē – ja darījuma partneris pieprasa darījumu apliecinājošu dokumentu, tad fiziskajai personai ir jāizsniedz noformēta VID reģistrētā kvīts. Savukārt, ja darījuma partneris darījuma apliecinājošo dokumentu nepieprasa, tad fiziskajai personai nav jāizsniedz noformēta VID reģistrētā kvīts.

Kā un kad nodoklis jāsamaksā

Ja dzīvoklis tiek izīrēts vai iznomāts juridiskai vai fiziskai personai,

kas ir reģistrējusi saimniecisko darbību, tad pienākums ieturēt IIN un samaksāt to budžetā ir nomas maksas izmaksātājam. Ienākuma saņēmējam nav pienākuma iesniegt deklarāciju, ja nodoklis ir jau ieturēts un samaksāts.

Ja fiziskā persona, kura izmanto tiesības neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicēja, vēlas samazināt apliekamo ienākumu, par kuru IIN jau samaksāts, par nekustamā īpašuma deklarāciju, pievienojot dokumentus, kas apliecina nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo nekustamo īpašumu. Ja IIN summa pēc deklarācijas pārbaudes izrādās mazāka par avansā samaksāto, VID triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā nodokļa maksātājam pārmaksu, kas radusies kā avansā samaksātā un rezumējošā kārtībā aprēķinātā IIN starpība.

Ja dzīvoklis tiek izīrēts fiziskai personai, kura neveic saimniecisku darbību, nodoklis jāmaksā dzīvokļa īpašniekam (izīrētājam), iesniedzot gada ienākumu deklarāciju nākamajā gadā no 1. marta līdz 1. jūnijam (ja ienākumi nepārsniedz 62 800 eiro). IIN jāsamaksā līdz 16. jūnijam. Ja IIN pārsniedz 640 eiro, var samaksāt trijās reizēs – līdz 16. jūnijam, 16. jūlijam un 16. augustam.

Kad un kam jāmaksā PVN?

Pakalpojuma sniegšana par atlīdzību, veicot saimniecisko darbību, ir ar pievienotās vērtības nodokli (PVN) apliekams darījums.

Izīrējot vai iznomājot dzīvokli (dzīvojamu telpu) par atlīdzību, tiek veikta saimnieciskā darbība, un sniegtajam pakalpojumam PVN ir piemērojams *Pievienotās vērtības nodokļa likumā* noteiktajā kārtībā.

PVN piemērošana sniegtajiem pakalpojumiem ir atkarīga no darījuma veida – īres vai nomas.

Sniegtajā pakalpojuma vērtībā ietilpst visas izmaksas, kā arī visi saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šā pakalpojuma sniegšanu maksājami nodokļi (arī pašvaldības noteiktā nekustamā īpašuma nodokļa summa), nodevas un citi obligātie maksājumi, izņemot PVN.

Personai, kura iznomā dzīvokli, jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā, ja tās veikto dzīvojamo telpu nomas pakalpojumu par atlīdzību kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā ir pārsniegusi 40 000 eiro.

Ja dzīvoklis ir izīrēts īrniekam likuma *Par dzīvojamo telpu īri* 4. panta otrās daļas izpratnē, tas ir ar PVN neapliekams darījums un noteikto īres maksu ar PVN neapliek.

Tā kā īres maksu neapliek ar PVN, tad dzīvokļa īpašniekam nav jāreģistrējas kā PVN maksātājam arī tad, ja, veicot šos darījumus, ir pārsniegts *Pievienotās vērtības nodokļa likumā* noteiktais ar PVN apliekamo darījumu reģistrācijas sliekšnis – 40 000 eiro. **K**

PAPLAŠINA ATBALSTU MĀJOKĻA IEGĀDEI ĢIMENĒM AR BĒRNIEM

Atbalstam ģimenēm ar bērniem mājokļa iegādei vai būvniecībai attīstības finanšu institūcijai Altum piešķirts valsts budžeta finansējums 7 026 000 eiro apmērā, kura ietvaros ģimenēm ar bērniem būs pieejamas valsts garantijas šā gada pēdējos mēnešos un 2020. gadā.

– Valstij ir būtiski veicināt mājokļu pieejamību iedzīvotājiem, it īpaši ģimenēm ar bērniem. Iedzīvotāju nemainīgi lielā interese par valsts atbalsta saņemšanu mājokļa iegādei *Altum* īstenotās mājokļu garantiju programmas ietvaros apliecina tās vitāli svarīgo lomu mājokļa pieejamības sekmēšanā, tādēļ Ekonomikas ministrija ne tikai turpina atbalsta sniegšanu, bet ir sākusi darbu pie programmas paplašināšanas, – uzsver ekonomikas ministrs **Ralfs Nemiro**.

Ar mērķi vēl vairāk sekmēt mājokļu pieejamību ģimenēm, Ekonomikas ministrija ir sākusi darbu pie programmas paplašināšanas, lai no 2020. gada februāra atbalsts būtu pieejams arī personām, kuru apgādībā ir viens vai vairāki bērni un ir iestājusies grūtniecība, kā arī lai palielinātu garantijas apmēru līdz 30% (pašreizējo 20% vietā) no aizdevuma ģimenēm ar četriem un vairāk bērniem. Tāpat ministrijas iecere ir sniegt ģimenēm iespēju pretendēt uz garantiju atkārtoti, pie nosacījuma, ka iepriekš piešķirtās garantijas saistības ir izbeigušās.

Mājokļu garantiju atbalsta programma būtiski samazina pirmo iemaksu mājokļa būvniecībai vai iegādei ar hipote-

kāro kredītu. Mājokļu garantiju programma tiek veiksmīgi īstenota kopš 2015. gada. Līdz šā gada novembra sākumam mājokļu garantiju atbalsta programmas ietvaros *Altum* ģimenēm ar bērniem mājokļu būvniecībai vai iegādei kopā piešķirusi 12 746 mājokļu garantijas par kopējo summu 92,4 miljoni eiro, un šajās ģimenēs kopā aug 18,3 tūkstoši bērni.

Vienlaikus 2020. gadā *Altum* turpinās piešķirt valsts atbalstu mājokļa iegādei garantiju programmas ietvaros jaunajiem speciālistiem vecumā līdz 35 gadiem ar iegūtu augstāko vai profesionālo vidējo izglītību. Garantijas mājokļa iegādei jaunajiem speciālistiem tiek sniegtas nevis no valsts budžeta finansējuma, bet gan *Altum* līdzekļiem. Atbalsta programma jaunajiem speciālistiem ir pieejama kopš 2018. gada 1. marta, un līdz šim brīdim jaunajiem speciālistiem kopumā piešķirtas 1676 garantijas 11,95 miljonu eiro apmērā.

Atbalsta programmas ietvaros *Altum* izsniedz (uz laiku līdz 10 gadiem) un administrē galvojumu personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir vismaz viens nepilngadīgs bērns. *Altum* galvojumu izsniedz pēc tam, kad aizdevējs piešķir aizdevumu vai rakstiski apliecinājis, ka aizdevums tiks piešķirts. Galvojuma apmērs ir atkarīgs no bērnu skaita ģimenē:

- 10% (bet ne vairāk kā 10 000 eiro), ja ģimenē ir viens nepilngadīgs bērns;
- 15% (bet ne vairāk kā 15 000 eiro), ja ģimenē ir divi bērni;
- 20% (bet ne vairāk kā 20 000 eiro), ja ģimenē ir trīs un vairāk bērni. **K**

RĪGAS APSAIMNIEKOTĀJU ASOCIĀCIJA kopā ar avīzi „DARĪSIM KOPĀ!”

aicina Daugavgrīvas un Bolderājas iedzīvotājus uz semināru par apsaimniekošanas un pārvaldīšanas jautājumiem

Programmā:

- **Aktuālās izmaiņas daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanas nozares normatīvajos aktos.**
- **Māju sakārtošanas piemēri, piesaistot dažādus finansējuma avotus (Eiropas Savienības fondi, Rīgas pašvaldības vai mājas pārvaldnieka atbalsts).**
- **Atbildes uz iedzīvotāju jautājumiem.**

Kad: 2019. gada 28. novembrī, plkst. 19.00–20.30

Kur: Rīgas 33. vidusskolā Stūrmaņu ielā 23 Bolderājā

Dalību seminārā lūgums pieteikt pa tālruni: 25603289

LEGIONELOZE ' NEATKĀPJAS!

Ūdensapgādes sistēmās Latvijā turpina dzīvot un vairoties bīstama baktērija. Latvijas namu pārvaldītāju un apsaimniekotāju asociācijas speciālisti iesaka veidus, kā iedzīvotājiem izsargāties no saslimšanas ar leģionelozi

Ilona MILLERE

Šī gada oktobrī Ekonomikas ministrijā notika diskusija par saslimstību ar leģionelozi. Kaut arī slimību izraisošā bīstamā baktērija uzskatāma par maz izpētītu, zināms, ka tā iecienījusi pilsētu ūdensapgādes sistēmas, kurās netraucēti dzīvo un neierobežoti vairojas. Cīņa ar šo sīkbūtni notiek visā Latvijā, diemžēl jāatzīst, ka sekmes ir mainīgas.

Saslimšanas gadījumi turpinās

Leģioneloze var izvērsties par nopietnu elpošanas ceļu slimību, kas izpaužas smaga plaušu karsoņa veidā. To izraisa baktērijas, kas cilvēka plaušās nonāk, ieelpojot mikroskopiskus ūdens pilienus. No 2012. līdz 2017. gadam Latvijā katru gadu tiek fiksēti aptuveni 30 leģionelozes saslimšanas gadījumi, 2017. gadā slimība izraisīja 3 cilvēku nāves.

2018. gada martā valdība apstiprināja grozījumus Ministru kabineta noteikumos Nr. 906 *Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi*. Grozījumi noteica, ka mājas pārvaldnieka pienākums ir nodrošināt, lai karstā ūdens temperatūra pie izejas no siltummaiņa nebūtu zemāka par +55°C. Izrādās, ka karstā ūdens temperatūrai ir ļoti liela nozīme baktērijas aktivitātē un dzi-

votspējā: +50°C sīkbūtnē bojā neiet, bet nespēj vairs vairoties, +55°C karstumā tā aiziet bojā piecu–sešu stundu laikā, +60°C karstā vidē leģionellas iet bojā 32 minūšu laikā, bet +70–80°C karsts ūdens nodrošina efektu, kas līdzinās acimirklīgai dezinfekcijai.

Gaidītais rezultāts, paaugstinot karstā ūdens temperatūru daudzdzīvokļu māju ūdensapgādes sistēmās, netika sasniegts. Pēc Slimību kontroles un profilakses centra statistikas datiem, 2018. gada pirmajos 10 mēnešos ar leģionelozi saslima 34 Latvijas iedzīvotāji, turklāt visaugstākie rādītāji fiksēti tieši pēc MK noteikumu spēkā stāšanās: 2018. gada maijā – 9 gadījumi, augustā – septiņi saslimušie.

Ekonomikas ministrija ir izrādījusi vēlmi atgriezties pie saslimšanas jautājumu apspriešanas un iespējama risinājuma meklēšanas. Diskusijā par šo jautājumu piedalījās Latvijas namu pārvaldītāju un apsaimniekotāju asociācijas un ūdensapgādes

uzņēmumu pārstāvji, kā arī citas ieinteresētās personas. Ar ziņojumu par šīs problēmas pētījumus iegūtajiem rezultātiem uzstājās Rīgas Tehniskās universitātes prorektors Tālis Juhna.

Iedzīvotāji sajūsmā nebūs

– Tikšanās laikā mēs apspriedām iespējamās iedzīvotāju pasargāšanas paņēmienus, – stāsta viens no diskusijas dalībniekiem, Latvijas namu pārvaldītāju un apsaimniekotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs **Ģirts Beikmanis**.

– Lai nodrošinātos pret saslimšanas risku, Eiropā daudzi sabiedrisku ēku, piemēram, viesnīcu īpašnieki uzstāda ļoti apjomīgas ūdens filtru iekārtas. Ir sāktas diskusijas par to, lai šādas filtrējošas iekārtas tiktu uzstādītas arī mūsu daudzdzīvokļu mājās. Vācijā teju vai katrā ēkā ir šāda iekārta, taču pie mums, ņemot vērā ekonomisko situāciju un iedzīvotāju maksātspēju, šaubos vai cilvēki būs gatavi runāt par šādiem kapitālieguldījumiem. Viena šāda filtru iekārta maksā vairāk par 1000 eiro, neskatot tās regulāro apkopi, kas arī neizmaksā maz. Cilvēki par to nebūs sajūsmā.

– Vairbūt ir citi veidi, kā iedzīvotājiem nodrošināties pret saslimšanu?

– MK noteikumos ir iestrādāti grozījumi, kas pārvaldniekiem uzliek par pienākumu nodrošināt karstā ūdens temperatūru +55°C. Tikai jāsaprot, ka nodrošināt šādas temperatūras

nepārtrauktību visā ūdensapgādes sistēmā nav iespējams kaut vai tādēļ, ka baktēriju vairošanās notiek arī krānu un dušu galvās, kur faktiski nekad nav tik karsts ūdens. Turklāt leģionellas vairojas stāvošā ūdenī.

– Tad varam secināt, ka ne jaunākie filtri, ne paaugstināta temperatūra ūdensapgādes sistēmā negarantē pilnīgu aizsardzību pret saslimšanu?

– Ja cilvēks pāris nedēļu nav lietojis dušu, viņa dzīvokļa karstā ūdens atzarā ir nostāvējis silts ūdens. Ja to nenotecinātu uzreiz lieto dušai, tad nekādu piesardzības paņēmieni ieviešana cilvēku nepasargās no iespējamās saslimšanas.

Ūdens taupīšana var beigties slikti

– Kā rīkoties?

– Pirmais uzdevums – iedzīvotāju izglītošana. Cilvēkiem ir jāizskaidro, ka vispirms nepieciešams notecināt ūdeni līdz tam, kamēr viņa dzīvokļa atzarā ieplūst svaigs karsts ūdens no caurulēm, kurās notiek karstā ūdens cirkulācija. Diemžēl lielākā daļa cilvēku domā racionāli: karstais ūdens ir pietiekami dārgs, lai to tāpat vien tecinātu. Mācība, kura jāiegaumē uz visiem laikiem, ir šāda – ja nenotecināts ūdens rada mikroskopiskus pilienus, cilvēks tos ieelpo kopā ar slimību izraisošajām leģionellas baktērijām. Ja cilvēks to apzinās, bet ūdens taupīšana ir svarīgāka par piesardzību, tad tā ir viņa izvēle.

– Vai, dzerot ūdeni vai vienkārši mazgājoties, arī ir iespējams inficēties?

– Nē, saslimt iespējams tikai, ieelpojot mikroskopiskus ūdens pilienus.

– Vai ir iespēja dezinficēt katras mājas ūdensapgādes sistēmu?

– Ilgam laikam tas nevar palīdzēt. Izeja ir saņemt ūdens kvalitātes uzlabošanu, par ko būtu jārūpējas ēku apsaimniekotājiem un ūdensapgādes nodrošinātājiem. Ūdensapgādes caurules būtu jāiztīra no rūsas, bioplēves aplikumiem un citiem netīrumiem, jo šādi sārņi kalpo par mājvietu baktērijām. Ūdenim jāsaturs pēc iespējas mazāk ūdeņraža un fosfora. Ja ūdensvadu izdotos atbrīvot no fosfora, leģionellas izustu. Diemžēl tā ir utopiska doma, jo cilvēkiem ir nepieciešams fosforu ūzņemt ar dzeramo ūdeni.

Uzstādiet filtrus!

– Kādi ir speciālistu reālie priekšlikumi cīņā ar slimības izraisītājiem?

– Mēs piedāvājam atgriezties pie filtru uzstādīšanas pirms mājas komercpatēriņa skaitītāja. Šādi filtri senāk bija obligāta prasība, bet vēlāk to ļāva neievērot. Tagad esam nolēmuši atgriezties pie šīs prasības un lūdzam pilsētas ūdensapgādes

LABS MĀJOKKLIS – GANDRĪZ PAR VELTI?

Trīsistabu dzīvoklis Rīgā – tikai par 10 000 eiro!
Kā neapdedzināties, izolē pērkot nekustamo īpašumu?

Marina SIUNOVA

Nekustamo īpašumu izolēs iespējams atrast neticamus piedāvājumus: trīsistabu dzīvoklis labā Rīgas rajonā var maksāt mazāk nekā 10 000 eiro, pēc skata gluži labu namiņu pie jūras un saimniecības ēkas piedāvā par 5000–6000 eiro. Aiz šīm pievilcīgajām cenām bieži slēpjas zemūdens akmeņi: īpašums var būt apgrūtināts, bet pircējs līdz pat izsoles beigām to pat neuzzinās. Kā izvairīties no nepatīkšanām, izolē pērkot māju vai dzīvokli, stāsta Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes priekšsēdētāja Iveta Kruka.

Iedomājieties: jūs nopērkat dzīvokli, pat nezinot, kā tas izskatās, jo objekta fotogrāfijā redzama tikai mājas fasāde. Pēc tam ieraugāt, ka telpās ir iebrukušī griesti vai caurumainas grīdas, bet tie ir tikai ziedīņi, odziņas vēl būs...

Jūs uzzināt, ka dzīvoklis ir ar „pārsteigumu” – teiksim, jūsu pienākums ir nepazīstamai vecenītei nodrošināt mājvietu šajā dzīvoklī līdz viņas mūža galam vai, nopērkot dzīvokli, esat spiests pārņemt iepriekšējā saimnieka noslēgto īres līgumu, saskaņā ar kuru nevarat īrnieku izlikt no šīm telpām.

Vēl kāds patīss gadījums: nekustamā īpašuma – par neticami zemu cenu pārdota labā stāvoklī esoša četrstābu dzīvokļa Zolitūdē – jaunajam īpašniekam vajadzēja kādam cilvēkam ik mēnesi maksāt minimālo algu. Rezultātā neko ietaupīt neizdevās.

Vārdu sakot, lai sapņu dzīvokļa pirkšana par lētu naudu nekļūtu par vilšanos, ir jāievēro vairāki nosacījumi. Kādi – par to stāsta Iveta Kruka.

Kustamo un nekustamo īpašumu izsoles tagad notiek tikai elektroniski. Informācija par tām tiek ievietota mājaslapā izsoles.ta.gov.lv. Kā stāsta Iveta Kruka, elektroniskajām izsolēm ir vairākas priekšrocības salīdzinājumā ar tradicionālajām – da-

libnieki nepazīst cits citu un nezina, kādas likmes ir izdarītas, tāpēc izsoles rezultāts ir objektīvs, to nevar ietekmēt ārēji apstākļi. Tieši tādēļ Zvērinātu tiesu izpildītāju padome un Tieslietu ministrija savulaik ierosināja ieviest elektroniskās izsoles.

Parādu bedrē

Parasti nekustamais īpašums nonāk izolē, kad tiesa vērs piedziņu uz nekustamo īpašumu par parādu nemaksāšanu. Savukārt parādnieki reti piekrīt sadarboties ar tiesu izpildītājiem un īpašuma vērtētājiem: viņus nelaiž pāri sliekšnim vai slēpj ar māju vai dzīvokli saistītu būtisku informāciju. Bieži potenciālie pircēji telpas nevar ieraudzīt pat fotogrāfijās, tātad nezina, kādā stāvoklī ir dzīvoklis.

Piedziņa uz nekustamo īpašumu vienmēr ir galējais līdzeklis, – saka Iveta Kruka, – jo likumā ir nostiprināts princips – vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu, ja citādi parādu samaksāt nav iespējams. Šī procedūra pamatojas uz tiesas lēmumu, kurā teikts, ka no atbildētāja par labu cietušajam ir jāpiedzen zināma naudas summa.

Pēc tiesas cilvēkam tiek dots laiks labprātīgai parāda samaksai. Tiesa

izsniedz izpildrakstu par parāda piepildu piedziņu tikai tadā gadījumā, ja atbildētājs parādu nemaksā.

– **Kādā veidā parāds tiek piedzīts?**

– Tiesu izpildītājs veic pasākumus, piemēram, vērs piedziņu uz parādnieka algu vai no viņa konta noņem nepieciešamo summu, vai piedāvā parādniekam pārdot kustamo mantu, piemēram, automašīnu, ja parāds nav ļoti liels. Piedziņa uz nekustamo īpašumu ir tiesas procesa pēdējā stadija. Neapšaubāmi, mēs par to brīdinām parādnieku. Cilvēks var mums izteikt savas pretenzijas un sūdzības vai piedāvāt savu parāda nomaksas variantu. Ja tas mūs neapmierina, tiek vērtēts nekustamais īpašums. Par to tiek ziņots visām ieinteresētajām pusēm, parādniekam ir tiesības lūgt atkārtotu vērtēšanu. Ne vienmēr atkārtotais vērtējums būs augstāks, bet vērā tiek ņemta augstākā summa. Tikai pēc tam tiek izsludināta izsole, tomēr vēl septiņas dienas pirms izsoles beigām parāda summu drīkst apmaksāt. Tad izsole tiks apturēta un potenciālajiem pircējiem tiek atmaksāta par daļību izsolē iemaksātā nauda.

– **Kāpēc objekta sākuma cena var būt zemāka nekā vērtējums?**

– Ja tā ir atkārtota izsole, sākumcena jābūt par 25% zemāka nekā vērtējuma summa.

– **Ja par objektu neviens neinteresējas, to var nopirkt par sākumcenu vai ir vēl jāpiemaksā?**

– Pastāv tāds jēdziens kā likmes lielums. Lai nopirktu nekustamo īpašumu, ir jāveic vismaz viens solis – jāizsaka viens piedāvājums. Tas nedrīkst būt augstāks par 10% no vērtējuma summas un nedrīkst būt zemāks par 1%. Tiesu izpildītājs izlemj, kāda būs likme.

– **Kas ir īpašuma apgrūtinājums?**

– Apgrūtinājums ir tie faktori, kas samazina īpašuma vērtību.

Cik mājokļu tiek pārdots izolēs?

Patlaban mājaslapā izsoles.ta.gov.lv tiek pārdots 261 nekustamais īpašums, to starpā – mājas, dzīvokļi, viensētas un zemesgabali. Šajā mājaslapā var patīgoties arī par 41 kustamo īpašumu. Te var nopirkt mašīnas, darbagaldus, uzņēmumu daļas, tirdzniecības zīmolus un pat mēbeles.

Esiet uzmanīgi!

– **Visi apgrūtinājumi tiek norādīti informācijā par objektu?**

– Ne vienmēr, tāpēc pirmais padoms: uzmanīgi izpētiet vērtējumu. Tiesu izpildītājs vērtētājam sniedz visu informāciju, kāda ir viņa rīcībā. Otrs padoms: pirms izlemjat pirkt, ir jāsažinās ar to tiesu izpildītāju, kas vada izsoli. Iespējams, viņam ir parādījusies jauna jums noderīga informācija par objektu.

– **Kāpēc izolēs piedāvāto nekustamo īpašumu cena parasti ir daudz zemāka nekā to tirgus vērtība?**

– Vērtētājam parasti nav iespējas ieiet dzīvoklī vai mājā, jo parādnieki ļoti reti piekrīt sadarboties, tāpēc vērtētājs pieļauj, ka īpašums var būt viduvējā vai sliktā stāvoklī. Attiecīgi šāda īpašuma cena izolē būs zemāka nekā tā tirgus vērtība. Pircējam jāņem vērā arī tas, ka viņam būs jāgaida, kamēr tiesa apstiprinās izsoles rezultātus.

– **Jūs teicāt, ka vērtētājs parasti nevar ieraudzīt dzīvojamās telpas. Arī pircējs, pirms izlemt par pirkumu, nevar tās apskatīt?**

– Parasti – nevar, tomēr labāk iepriekš sazināties ar tiesu izpildītāju un uzzināt, vai ir iespējams apskatīt objektu. Ja parādnieki ir gatavi sadar-

boties, problēmu nebūs. Lai gan biežāk tas attiecas uz kustamo īpašumu, uz mašīnām, bet uz nekustamajiem īpašumiem – reti.

– **Dažos sludinājumos ir teikts: pārdod 1/2 vai 1/3 no dzīvokļa vai ir norādīta telpa, tās grupa un numurs. Kā lai pircējs saprot, ko tieši viņš pērk?**

– Tiesu izpildītājs norāda pārdodamā īpašuma sastāvu. Ja telpas apraksts nav saprotams, ir vērts to precizēt sarunā ar tiesu izpildītāju. Mēdz gadīties, ka tiek pārdota puse vai trešā daļa no dzīvokļa. Klasisks piemērs: trīs bērni ir mantojuši dzīvokli, katrs – vienu trešdaļu. Ja kāds no viņiem kādam ir kaut ko parādā, var pārdot tikai savu daļu. Ar to ir jāreķinās.

– **Iepriekš nav zināms, kādi būs kaimiņi?**

– Jā. Ja mājai, piemēram, ir divi stāvi un katram ir cits īpašnieks, šādu īpašumu dalīt būs vienkāršāk un pircējs šo kārtību pārņems, zinot, ka drīkstēs izmantot tikai otro stāvu.

Dzīvoklis ar nastu

– **Ko darīt, ja pircēju interesē nekustamais īpašums, kas apgrūtināts ar īres līgumu? Šo līgumu var lauzt?**

– Automātiski nevar. Likums noteic, ka jaunajam īpašniekam ir jāpārņem iepriekšējā saimnieka noslēgtais īres

MAINĀM visai mājai vecos dzīvokļu ūdens skaitītājus pret **C klases** mērparātiem ar datu attālinātas nolasišanas iespēju

25 GADU PIEREDZE

Uzskaitē **BEZ** patēriņa korekcijas

☎ 20040513
info@sistemsserviss.lv

Akciju sabiedrība
RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS

www.rna.lv

Apsaimniekojam mājas, kurām ir biedrības vai pilnvarotās personas!

Rīga, Gogoļa 5, tālrunis 67893079, info@rna.lv

Vācijas ražotāja apkures radiatori **“KERMI”**

25% atlaide no veikala cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana Ūdens skaitītāju rādījumu starpības izlīdzināšana

Tālr. 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

„Vērtētājam parasti nav iespējas ieiet dzīvoklī vai mājā, jo parādnieki ļoti reti piekrīt sadarboties, tāpēc vērtētājs pieļauj, ka īpašums var būt viduvējā vai sliktā stāvoklī.”

līgums. Problēmu rada tas, ka šāda informācija ne vienmēr ir pieejama pirms izsoles. Dažkārt tā nonāk atklātībā tikai pēc izsoles, un jaunajam īpašniekam ar to ir jāreķinās. Ja ar īrnieku neizdodas vienoties par īres līguma pārtraukšanu, pircējam nāksies vērsties tiesā, lai īrniekus izliktu no dzīvokļa. Šis neskaidrības varētu novērst izīrēto nekustamo īpašumu reģistrs. Tiesu izpildītāju padome ļoti vēlas tādu izveidot. Ja līgums būs ierakstīts reģistrā, tas būs jāievēro, ja nebūs reģistrēts – tad nē. Pašlaik viss ir atkarīgs no parādnieka: ja viņš laikus paziņo par īres līgumu, pircējam šī informācija ir. Ja nepaziņo, informācija var nonākt atklātībā vēlāk.

– Ja tā notiks, īpašuma pircējam tas būs jāievēro gadiem ilgi?

– Jā, saskaņā ar likumu jaunais īpašnieks pārņem īres līgumus, tomēr viņš var vērsties tiesā, lai līgumu laužtu.

– Tiesa parasti nostājas jaunā īpašnieka pusē?

– Tas ir atkarīgs no dažādiem kritērijiem. Piemēram, ja īrnieks vairāk nekā trīs mēnešus nemaksā īri, tas ir iemesls īres līguma laušanai.

– Esmu dzirdējusi, ka ir tāds termins „reālnasta”. Kas tas ir?

– Tas ir īpašs nekustamā īpašuma apgrūtinājums, kas parasti izpaužas

kā saimnieka pienākums kādam izmaksāt naudas līdzekļus. Senāk mājas vai lauku saimniecības īpašniekam kā reālnasta varēja būt pienākums, piemēram, kādam cilvēkam reizi gadā izsniegt trīs maisus kartupeļu. Mūsdienās reālnasta biežāk izpaužas naudā un pāriet pie cilvēka, kas pērk māju, dzīvokli vai lauku saimniecību. Tā var izpausties arī kā pienākums kādam cilvēkam katru mēnesi maksāt minimālo algu. Ir arī laba ziņa: reālnasta vienmēr ir ierakstīta zemesgrāmatā, tāpat potenciālais pircējs par to var savlaicīgi uzzināt. Dzīvoklim var būt arī citi apgrūtinājumi, piemēram, īres līgums. Vai tiesības uz dzīvokli: sirmgalvis drīkst dzīvot šajā dzīvoklī līdz sava mūža galam, un pircējs līdz tam nevar tur apmesties. Vērtētājs šo apgrūtinājumu ņem vērā, tāpēc parasti šāda īpašuma vērtējuma summa ir zemāka. Ja izsoles dalībnieks ir sapratis, ko pērk un kādi ir iespējamie riski, viņš būs gatavs šai situācijai.

– Kādi apgrūtinājumi ir bijuši jūsu praksē?

– Parasti tie bija īres līgumi, par kuriem pircēji uzzināja pēc izsoles. Reālnasta manā praksē ir bijusi tikai vienu reizi.

Vai drīkst pārdomāt?

– Pieņemsim, izsoles dalībnieks ir nopircis dzīvokli. Tas uzreiz tiek ierakstīts zemesgrāmatā?

– Kārtība ir šāda: mēneša laikā pēc tam, kad cilvēks ir iegādājies māju vai dzīvokli, viņam ir jāsamaksā nauda un valsts un kancelejas nodevas par nekustamā īpašuma reģistrēšanu zemesgrāmatā. Saņemot samaksu, tiesu izpildītājs tiesai nosūta lūgumu apstiprināt izsoli un reģistrēt īpašumu uz pircēja vārda. Tiesa pārbauda kārtību un pieņem lēmumu. Kad tas stājas spēkā, zemesgrāmata pati reģistrē nekustamo īpašumu uz jaunā saimnieka vārda.

– Ja izsoles uzvarētājs, ieradzijs dzīvokli, saprot, ka tas viņam nav piemērots – vai viņš var pārdomāt un atgūt naudu?

– Ja cilvēks ir iegādājies nekustamo īpašumu un pārdomā 30 dienu laikā, viņš vienkārši nemaksā visu summu un zaudē iemaksātos 10% no summas.

– Šādā gadījumā māja vai dzīvoklis atkal nonāk izsolē?

– Vispirms īpašumu piedāvās iepriekšējam pretendētājam. Ja viņš negribēs, tiks rīkota jauna izsole.

– Cik daudz nekustamo īpašumu tiek pārdots izsolēs?

– Precīzas statistikas nav, manā iecirknī – apmēram 8 no 10 īpašumiem tiek pārdoti. Ja objekts netiek pārdots, tāpat tas atrodas tālu vai pie tā nav ērti piebraukt, vai tam ir apgrūtinājumi, vai tiek tirgotā tikai īpašuma daļa.

Ievešana valdījumā

– Ja parādnieks tiesu izpildītāju nelaiž pāri sliekšnim, vai potenciālais pircējs var iegūt parādnieka kontaktinformāciju un pats vienoties par telpu apskati?

– Līdz izsolei tas nav iespējams, pēc izsoles – tā var darīt, ja parādnieks piekrīt sadarboties. Ja viņš atsakās, pastāv īpaša „ievešanas valdījumā” procedūra. Tās laikā tiesu izpildītājs ieved jauno īpašnieku mājā vai dzī-

voklī, un parādniekam līdz ar visiem, kas dzīvo kopā ar viņu, ir jāatbrīvo dzīvojamā platība, izvēcot savas mantas. Pirmo reizi ievēdot valdījumā, tiesu izpildītājs atnāk kopā ar jauno īpašnieku un zvana pie durvīm. Ja durvis neatver, procedūra tiek atlikta. Otrajā reizē iet kopā ar policiju, tās klātbūtnē durvis tiek atvērtas piespiedu kārtā.

– Kā uz to reaģē dzīvokļa iemītnieki?

– Ar īpašām problēmām neesmu saskārusies. Pašlaik vērojama laba tendence: cilvēki saprot, ka no tiesu izpildītāja nav jābaidās, ka vajag kontaktēties. Ja lieta nonāk līdz galējam līdzeklim, līdz īpašuma pārdošanai, arī paši parādnieki saprot, ka ir pieņemts tiesas lēmums un neko darīt vairs nevar.

Kur sūdzēties?

– Vai ir bijuši gadījumi, ka nekustamā īpašuma saimnieks vispār nav zinājis, ka to grasās pārdot parādu dēļ? Piemēram, cilvēks aizbrauca uz ārzemēm, ilgi nav bijis Latvijā, nav saņēmis tiesas izpildītāju pavēstes?

– Parādu piedziņa ir ilgstošs process. Par tiesas lēmumu pārdot viņa nekustamo īpašumu cilvēks tiek informēts ierakstītās vēstulēs, ja nepieciešams, mēs braucam uz norādīto adresi un cenšamies viņu informēt personīgi. Ja cilvēks aizbrauc uz gadu un nepārūpējas, lai kāds no tuviniekiem saņemtu viņa vēstules, tā ir šī cilvēka izvēle. Saskaņā ar likumu, ja cilvēks ir ārzemēs ilgāk nekā trīs mēnešus, viņam ir jāpaziņo sava adrese ārvalstīs, tad uz aicinājumiem tiek sūtīti turp. Pirms vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu, mēs vienmēr iesaldējam bankas kontus. Cilvēks nevar to nepamanīt.

– Ja potenciālais pircējs nav apmierināts ar tiesu izpildītāja darbu, kur viņš var sūdzēties?

– Vai nu tiesā, vai Tieslietu ministrijā. Ja sūdzība attiecas uz mūsu iekšējo noteikumu un ētikas ievērošanu, Tiesu izpildītāju padome lemj par disciplinārlietas ierosināšanu, lietu izskata Disciplinārlietu komisija. Sūdzības par likumpārkāpumiem pārsūtām uz ministriju. Pēc tam Disciplinārlietu komisija lemj, vai pārkāpums ir noticis un kādu sodu par to saņems tiesu izpildītājs – tā var būt soda nauda, rājieni vai atcelšana no amata. **K**

Kā piedalīties izsolē?

Visu informāciju par izsolēm un tajās pārdodamajiem īpašumiem var atrast mājaslapā izsoles.ta.gov.lv, sadaļā „Atbildes uz jautājumiem”. Tur tiek sniegtas ziņas par pārdodamajiem objektiem, informācija par likmes lielumu un par to, kā ir palielinājusies cena izsoles laikā.

Lai piedalītos izsolē, jāreģistrējas izsoles.ta.gov.lv vai jāvēršas pie tā tiesu izpildītāja, kas pārdod šo īpašumu.

Izsoles dalībniekiem ir jāsamaksā 10% no nekustamā īpašuma vērtējuma summas un 20 eiro. Samaksāt var mājaslapā izsoles.ta.gov.lv, internetbankā vai bankas filiālē.

Ja pretendents ir uzvarējis izsolē, 10% no vērtējuma summas tiek ierēķināti kopējā pirkuma summā, ja zaudē – šī nauda viņam tiek atmaksāta.

Precīzāku informāciju var saņemt, zvanot uz numuriem **67083612**, **67083611**, vai tieši pie tiesu izpildītājiem.

RŪPĒJAS PAR KAĶIEM – ZAUDĒ MĀJOKLI!

Kaķu saimnieci mēģina izlikt no trīsistabu dzīvokļa Rīgā

Liene VARGA

Vientuļā un labsirdīgā pensionāre Regīna Š. tālajos 90. gados deva pajumti mazai kaķēnītei. Pēc gandrīz 30 gadiem viņas trīsistabu dzīvoklī Rīgā dzīvoja jau 32 kaķi. Protams, kaimiņiem tas nepatika, un par ķepaiņu koloniju drīz uzzināja varas iestādes. Regīnai paziņoja, ka viņa cietsirdīgi izturas pret dzīvniekiem, kaķus konfiscēja un viņu bijušajai saimniecei par ņaudētāju uzturēšanos dzīvnieku patversmē atsūtīja rēķinu gandrīz 6200 eiro apmērā. Tiesu izpildītāja iesaistīšanās summu palielināja līdz 7300 eiro. Šādas naudas Regīnai nav, un tagad tiesu izpildītājs var atņemt viņai dzīvokli.

Visa pensija – kaķiem

Pirmā kaķēnīte pie Regīnas pienāca uz ielas, sievietei ejot uz veikalu. Pēc kāda laika kaķu mammai piedzima mazuļi, bet kaķene kaut kur aizklīda. Regīna visiem kaķēniem ļāva uzaugt savā dzīvoklī. Kopš tā laika kaķi tajā vairojās dabiskā veidā.

– Uzskatu, ka dzīvniekam ir jādzīvo, arī jāvairojas tā, kā viņš vēlas, – savu nostāju komentē pensionāre. – Pēdējos divdesmit gados manā dzīvoklī regulāri dzima kaķēni.

Sākumā Regīna saviem lutekļiem ļāva staigāt ārā. Kad kāpņu telpas durvis tika aprīkotas ar koda slēdzeni, viņa dzīvniekus laukā vairs nelaida (vienu no kaķiem smagās durvis saspieda, un viņš gāja bojā), tāpēc svaigu gaisu viņi elpoja uz balkona.

Laika gaitā kaķu kolonija kļuva lielāka. Pagājušā gada jūlijā Regīnas 60 m² dzīvoklī mitinājās 32 kaķi – 28 pieauguši un četri mazuļi. Lai viņus pabarotu, Regīna ik dienu pirka sešas 400 g kaķu barības bundžas un sauso barību, katru reizi tērējot aptuveni 7 eiro.

– Kaķi ēda, cik gribēja, es viņiem neko neliežu. Lai dzīvniekus uzturētu, savākšanas punktā nodevu visu, ko vien varēju, arī pudeles un alumīnija skārdenes, vasarā pārdevu pašas lasītas ogas un sēnes, – stāsta mums sieviete.

Šo mīlestību pret dzīvniekiem ievēroja arī kaimiņi. Specifiskā smaka sāka izplatīties visā kāpņu telpā. Nelabvēļi un, kā saka pati pensionāre, sūdzībnieki par antisemitārijiem apstākļiem paziņoja atbildīgajām iestādēm.

Kaķu banda

– Reiz, nākot no veikala, pie kāpņu telpas durvīm satiku policistus, kuri ļoti gribēja ieskatīties manā dzīvoklī. Sapratusi, ka policisti neatkāpsies, ielaidu viņus dzīvoklī.

„Daži cilvēki savāc ielas kaķus un domā, ka viņus glābj, tomēr šie cilvēki neapbrēķina savus spēkus un rada problēmas gan sev, gan apkārtējiem.”

Pašvaldības policistus sagaidīja visa Regīnas kaķu banda. Amatpersonas apstulba, turklāt ne tikai no ūsaiņu skaita vien.

– 30 gadus kaķi manu dzīvokli ir pārvērtuši par elli. Jā, man ir antisemitāri apstākļi. Teikšu godīgi, visu kārtot un tīrīt vairs nebija spēka, – neslēpj Regīna.

Policisti izjautāja saimnieci par kaķu dzīves apstākļiem un uzrakstīja administratīvo aktu. Videosīzētu pēc tam parādīja televīzijā, un Regīna kļuva populāra. Sieviete stāsta, ka nav varējusi ne iziet pagalmā, ne ieiet veikalā – uz viņu burtiski rādījuši ar pirkstiem.

No saimniekiem neņem

Pēc dažām dienām, 2018. gada 21. augustā, pie pensionāres ieradās Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) darbinieki.

– Atnāca, uzvilkuši halātus un bahilas, it kā šeit būtu ķīmiskais vai radioaktīvais piesārņojums. Es te dzīvoju 30 gadus un esmu dzīva un vesela, bet viņi baidās saķert kādu infekciju! – dusmojas Regīna.

Darbinieki konstatēja vairākus Ministru kabineta noteikumu Nr. 266 *Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai* pārkāpumus. Piemēram, nevienam kaķim nav pasas un vakcinācijas apliecības.

– Kur lai ņemu naudu, lai maksātu par vakcinām? Pašai ir grūti iztikt! – ar sašutumu saka sieviete.

Regīnai pārmeta, ka viņa dzīvniekiem neesot nodrošinājusi tādus apstākļus, lai viņi netraucētu citiem cilvēkiem vai dzīvniekiem. Inspektori arī konstatēja, ka kaķi tiek turēti antisemitāros apstākļos. Uzrakstījuši administratīvo protokolu, PVD darbinieki Regīnai ieteica atdot mājdzīvniekus kaut kur citur un deva mēnesi laika.

Regīna zvanija uz patversmēm, bet tajās atbildēja, ka kaķus neņem, jo nav līdzekļu, lai viņus uzturētu. Savukārt, ja dzīvnieki tiks oficiāli konfiscēti, valsts apmaksās viņu uzturēšanu.

– Es situāciju izskaidroju vienam no PVD inspektoriem, – atceras pensionāre. – Viņš ierosināja, ka kaķus patiesi varētu konfiscēt. Es to uztvēru kā izeju no situācijas. Man pat apsolīja, ka nebūs jāmaksā soda nauda, jo es nekādi netraucēju PVD darbam.

Pagājušā gada 24. augustā PVD darbinieki atbrauca pie Regīnas un sāka kaķus likt pārnēsājamajās kastēs.

– Raudu, kad atceros tās šausmas. Mani mīluļi skrēja pie cilvēkiem, nesaprotot, ka viņus grib vest prom. Pēc tam sāka slēpties, kur vien var, tomēr PVD darbinieki noķēra gandrīz visus, – atminas Regīna.

Paslēpties izdevās tikai vienai kaķenei. Vakarā viņa sagaidīja saimnieci, sēžot istabas vidū. Pārējos dzīvniekus nogādāja dzīvnieku patversmē *Ulubele*, kur viņus vakcinēja un sterilizēja. Operēja pat 15 gadus veco senioru.

– Kam tas bija vajadzīgs? – pārdzīvo Regīna. – Viņš jau tā gandrīz nestaigāja, būtu ļāvuši kaķim mierīgi mājās nomirt.

Atdot dzīvokli par kaķiem

Septembrī Regīna saņēma vēstuli, kurā PVD informēja par 25 eiro lielu soda naudu. Sieviete atzinās, ka negrasījās to maksāt un drīz aizmirsa par vēstuli. Savukārt aprīlī kaķu tante uzzināja, ka viņa ir parādā arī 6200 eiro. Nodrošinājuma valsts aģentūra nolēma no Regīnas piedzīt naudu, kas tika iztērēta trīsdesmit kaķu uzturēšanai patversmē *Ulubele*. Laika posmā no 2018. gada 24. augusta līdz 19. septembrim, kad tika pieņemts galīgais lēmums par kaķu konfiscāciju, viņu uzturēšanai esot iztērēti 6180,42 eiro.

Apstrīdēt šo lēmumu sieviete drīkstēja mēneša laikā. Tomēr Regīna ierakstītajai vēstulei nepievērsa uzmanību, un viņas lietu uzticēja tiesu izpildītājam. Pašlaik kopējais parāds ir palielinājies līdz 7300 eiro.

– Es kaķiem tērēju ap 200 eiro mēnesī. Ar ko viņus baroja patversmē, ja četrās nedēļās iztērēja vairāk nekā 6000 eiro? – brīnās pensionāre.

Kā gan viņa, maznodrošināta pensionāre, lai samaksā šādu summu? Vai no viņas drīkst prasīt šādu naudu?

Nem no tiem, no kā var paņemt

Patversmes *Ulubele* vadītāja Ilze Džonsone pastāstīja, ka nelegālajiem kaķu audzētājiem parasti prasa apmaksāt dzīvnieku uzturēšanas izdevumus.

– Šiem cilvēkiem ir jāatbild par to, ka mocīja dzīvniekus, – uzskata I. Džonsone, tomēr, viņasprāt, Regīnas gadījums neiekļaujas nekādos standartos.

– Daži cilvēki savāc ielas kaķus un domā, ka viņus glābj, tomēr šie cilvēki neapbrēķina savus spēkus un rada problēmas gan sev, gan apkārtējiem. Kad pie Regīnas atnāca pārbaude, sieviete pati atzina, ka netiek galā ar dzīvniekiem, un nelielā šķēršļus viņu konfiscēšanai. Domāju, ka atņemt viņai vienīgo mājokli nav taisnīgi.

Tomēr nelaimīgajai sievietei ir kāda iespēja. Ja persona ir trūcīga vai maznodrošināta, iepriekš minētos dzīvnieku uzturēšanas izdevumus sedz valsts. Tātad pensionārei ir jāpasteidzas un jāatjauno maznodrošinātās personas statuss. Tad visu viņas parādu apmaksās valsts, – ieteica I. Džonsone. **K**